

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI AR IŠSINUOMOTI ĮSTATYMO NR. XII-1215 PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS
ĮSTATYMO NR. IX-1675 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos, įstaigos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017-11-24 raštas Nr. (1.6 E) 2T-985	7. Siūlytina atsisakyti Įstatymo 7 straipsnio kaip perteklinio, nes iš esmės ta pati informacija pateikiama reglamentuojant kiekvienos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti formos skyrimo tvarką (Įstatymo 16 straipsnio 3 dalis, 17 straipsnio 1 dalis).	Neatsižvelgti. Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas) 7 straipsnyje numatyta detali tvarka, į kurios savivaldybės vykdomąją instituciją dėl paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti asmenys ir šeimos privalo kreiptis, o įstatymo projekto 16 straipsnio 1 dalyje ir 17 straipsnio 1 dalyje pateikiama tik nuoroda į 7 straipsnį.
	9. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 8 straipsnio 2 punkto b ir c papunkčiuose minima dar viena paramos būstui įsigyti forma – parama nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti (ir parama nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti pritaikant neįgaliųjų poreikiams), kuri neatsispindi Įstatymo 6 straipsnyje ir detaliau neregamentuotas teisės į tokią paramos formą įgijimas, suteikimas. Analogiška pastaba taikytina ir dėl Įstatymo 9 straipsnio 2 dalies, kurioje minima teisė į socialinio būsto sąlygų pagerinimą, kuris galėtų būti suprantamas kaip atskira paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti forma.	Atsižvelgta iš dalies. Įstatymo projekto 6 straipsnio 1 dalyje numatytos dvi paramos būstui įsigyti formos: valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų gavėjams teikiant subsidijas valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti ar mokant išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją. Iš valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito apibrėžimo, nurodyto įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalyje, matyti, kad valstybės iš dalies kompensuojami būsto kreditai gali būti naudojami būstui įsigyti – būstui pirkti ar (ir)

		<p>statyti arba nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti.</p> <p>Teisė į socialinio būsto nuomos sąlygų pagerinimą neturėtų būti suprantama kaip atskira paramos būstui išsinuomoti forma, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nustatant asmenų ir šeimų teisę į socialinio būsto nuomos sąlygų pagerinimą taikomi tokie patys reikalavimai, kaip ir nustatant asmenų ir šeimų teisę į socialinį būstą; 2) tiek vieni, tiek kiti įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą; 3) tiek vieni, tiek kiti iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo išbraukiami esant toms pačioms aplinkybėms, išskyrus įstatymo projekto 16 straipsnio 4 dalies 5 punktą.
	<p>14. Pagal Įstatymą teisės į socialinio būsto nuomą įgijimas susijęs su įtraukimu į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą, t. y., įtraukimas į tokį sąrašą yra teisės įgijimo pasekmė. Atitinkamai Įstatymo 16 straipsnio 7 dalyje turėtų būti aiškiai reglamentuota, kad asmuo ar šeima, esant atitinkamoms aplinkybėms, praranda teisę į socialinio būsto nuomą ir kaip pasekmė tokios teisės praradimo nurodoma, kad tokiu atveju asmuo ar šeima išbraukiami iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo.</p>	<p>Neatsižvelgti. Įstatymo projekto 16 straipsnio 4 dalyje numatytais asmenų ir šeimų išbraukimo atvejais ne visada asmenys ir šeimos praranda teisę į socialinio būsto nuomą, pvz. 5 punkte numatyta, kad asmeniui ar šeimai jau išnuomotas socialinis būstas ar mokama išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija. Tokiais atvejais asmenys ir šeimos ir toliau turi teisę į socialinio būsto nuomą. 16 straipsnio 4 dalies 4 punkte numatytu atveju – asmuo ar šeima (visi šeimos nariai) išvyksta gyventi į kitos savivaldybės teritoriją, asmenys ir šeimos taip pat nepraranda teisės į socialinio būsto nuomą, bet, jeigu pateikia atitinkamą prašymą, yra įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą,</p>

		sąrašą kitoje savivaldybėje.
	17. Atsižvelgiant į Įstatymo 16 straipsnio 9 dalį, brauktinas 7 dalies 2 punkto paskutinis sakinys.	Neatsižvelgti. Siekiant asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo sudarymo ir paramos teikimo skaidrumo ir aiškumo bei siekiant nepažeisti kitų asmenų ir šeimų, laukiančių socialinio būsto nuomos, teisėtų lūkesčių sulaukti socialinio būsto nuomos, svarbu viešai nurodyti asmenų ir šeimų, turinčių teisę grįžti į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą, ankstesnį buvimo laikotarpį minėtame sąraše, nes šie asmenys ir šeimos 3 metų laikotarpyje po išbraukimo dienos turi teisę grįžti į šį sąrašą, įskaitant jų ankstesnio buvimo šiame sąraše laikotarpį.
	19. Neaišku, kodėl Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos skirtingos leidžiamos viršyti atitinkamus dydžius ribos priklausomai nuo gaunamos paramos formos.	Neatsižvelgti. Išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją įstatymo projektu siūloma priskirti prie paramos būstui įsigyti formų, o nustatant teisę į paramą būstui įsigyti (į valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą) įstatymo projekte yra įtvirtinti apie 2 kartus didesni pajamų dydžiai nei nustatant teisę į socialinio būsto nuomą, todėl, manytina, pajamų ir turto dydžiai, vadovaujantis kuriais nustatoma teisė į paramą būstui įsigyti, taip pat ir į išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją, yra pakankamai dideli, todėl papildomas pajamų ir turto dydžių ribos viršijimas nėra leistinas. Be to, valstybės tikslas yra padėti asmenims ir šeimoms apsirūpinti būstu, tačiau nebūtinai nuosavu, o įvertinus tai, kad į socialinio būsto nuomą gali pretenduoti

		<p>asmenys ir šeimos, kurių mėnesio pajamos prilyginamos minimaliajai mėnesinei algai, t. y. pažeidžiamiausios asmenų grupės, nežymus įstatymo projekte nustatytų pajamų dydžių viršijimas, dar nereikštų, kad asmuo ar šeima turi galimybes be valstybės pagalbos apsirūpinti būstu, todėl įstatymo projekte (kaip ir šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme) numatyta galimybė viršyti atitinkamus pajamų dydžius asmenims ir šeimoms, kurie laukia paramos būstui išsinuomoti.</p>
	<p>20. Svarstyтина, ar Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto nereikėtų papildyti analogiškais, kaip Įstatymo 16 straipsnio 7 dalies 10 punkte, aplinkybėmis.</p>	<p>Neatsižvelgti. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad asmenys ir šeimos, norintys gauti būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją, ją gali gauti iš karto, jeigu pristato reikiamus dokumentus ir nustatoma jų teisė į kompensaciją, tuo tarpu asmenys ir šeimos, kurie kreipiasi dėl socialinio būsto nuomos, yra įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą ir atsižvelgiant į tai, kad savivaldybių turimų socialinių būstų skaičius yra ženkliai mažesnis nei pageidaujančių nuomotis šį būstą, asmenys ir šeimos yra priversti laukti socialinio būsto nuomos. Atsižvelgiant į tai, asmenims ir šeimoms, laukiantiems socialinio būsto nuomos, išbraukimo iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, pasekmės yra žymiai sunkesnės, nei asmenims ir šeimoms, kuriems nutraukiamas būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos</p>

		mokėjimas todėl, kad jie pasibaigus kalendoriniams metams nepateikė Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos.
	25. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo V skyrius neatitinka Įstatymo pavadinimo ir nedera su jame reguliuojamais santykiais bei bendra paramos asmenims ir šeimoms idėja.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti finansavimo lėšas sudaro piniginės įplaukos, gautos šiame įstatyme nustatyta tvarka, bei valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimai, o 5 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad socialinio būsto fondo plėtra finansuojama iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, savivaldybės būsto pardavimo ir kitų teisėtai gautų lėšų. Įvertinus tai, kad visos lėšos, kurios gaunamos pardavus savivaldybės būstus ir pagalbinio ūkio paskirties pastatus, privalo būti naudojamos socialinio būsto fondo plėtrai, t. y. paramai būstui išsinuomoti teikti, įstatymo projekto V skyriaus nuostatos dera su įstatymo projekte reguliuojamais santykiais.
	26. Kaip nurodoma lydimajoje medžiagoje, Įstatymo projektu siekiama įteisinti galimybę savivaldybėms socialinio būsto fondo plėtrą vykdyti pernuomojant iš fizinių ar juridinių asmenų išsinuomotą tinkamą būstą ir tokiu būdu asmenis ir šeimas aprūpinti socialiniu būstu. Tačiau, atkreiptinas dėmesys, kad Įstatyme nereglamentuojamos sąlygos, kuriomis savivaldybė turėtų nuomotis tokius būstus, tame tarpe ir reikalavimai kainai, nuomojimosi iš fizinių ir juridinių asmenų tvarka, nuomotojų interesų apsauga ir pan.	Neatsižvelgti. Socialinio būsto nuoma (visais būdais), vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 15 punktu, yra savarankiška savivaldybės funkcija, o įvertinus kad tai yra naujas socialinio būsto fondo plėtros būdas, savivaldybėms siekiama suteikti daugiau laisvės, nenumatant papildomų apribojimų, apsunkinančių galimybę savivaldybėms tokiu būdu plėsti socialinio būsto fondą. Be to, sutartys, pagal kurias savivaldybės nuomosis būstus iš fizinių ar juridinių asmenų

		bet kuriuo atveju turi būti sudaromas, keičiamos ir nutraukiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2017-11-27 raštas Nr. (14-4)-D8-7873	1) Įstatymo Projekto 13 straipsnio 1 dalyje numatyta subsidija valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti jaunoms šeimoms, neauginančioms vaikų (įvaikių) ar vaikų, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), tačiau jauniems žmonėms tokia subsidija nenumatoma. Tai sąlygoja nelygias galimybes apsirūpinti būstu jauniems asmenims, palyginti su jauna šeima, neauginančia vaikų (įvaikių), dėl to, kad jie dar nesukūrė šeimos. Siūlome apsvarstyti atitinkamos subsidijos teikimą jauniems asmenims. Mūsų nuomone, taip galbūt pažeidžiamas Projekto 3 straipsnyje įtvirtintas paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimo lygiateisiškumo principas. Ši nuostata taip pat galbūt prieštarauja Konstitucijos 29 straipsniui.	Neatsižvelgti. Lietuvoje gyvena virš 550 tūkstančių 20-34 metų asmenų, todėl įstatymo projekte įtvirtinus siūlomą nuostatą, pageidaujančiųjų gauti paramą būstui įsigyti skaičius žymiai padidėtų, o įvertinus ribotas valstybės finansines galimybes teikti paramą būstui įsigyti, valstybė nebūtų pajėgi tokiam asmenų skaičiui suteikti paramą būstui įsigyti. Be to, teikiant paramą būstui įsigyti šeimoms, būstu su valstybės pagalba apsirūpintų ne mažiau kaip du asmenys, todėl manytina, kad toks valstybės ribotų finansų panaudojimas yra tikslingesnis ir efektyvesnis, siekiant asmenims ir šeimoms padėti apsirūpinti būstu.

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Teisės skyriaus
vedėja, vaduotoja

Milda Bareišaitė

2018-05-22